

quick scan flora en fauna

onderzoek naar beschermde natuurwaarden
ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen

ijzerman advies
ruimtelijke ordening & ecologie

Locatie Leendestraat, Hooge Mierde
rapportnummer 2022632

quick scan flora en fauna

Locatie Leendestraat, Hooge Mierde

rapportnummer 2022632

rapportnummer: 2022632

datum: 22 mei 2022

opdrachtgever: BOUWBEDRIJF GEBR. VAN GISBERGEN BV

uitvoerder: © IJzerman advies
Postbus 6035
5002 AA Tilburg
GSM [REDACTED]
Mail [REDACTED]
www.ijzermanadvies.com

projectleider: [REDACTED]

IJzerman advies is aangesloten bij het [Netwerk Groene Bureaus](#)

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Beleidskader	6
2.1. Wet natuurbescherming	6
3. Gebiedsbeschrijving	7
3.1. Huidige situatie	7
3.2. Geplande situatie	10
4. Methode	11
4.1. Veldinspectie	11
4.2. Deskstudie	11
4.3. Expert judgement	11
5. Beschermde gebieden	12
5.1. Natura 2000	12
5.2. Natuur Netwerk Brabant	12
5.3. Houtopstanden	12
6. Aanwezigheid beschermde soorten	13
6.1. Flora	13
6.2. Ongewervelden	13
6.3. Amfibieën, vissen en reptielen	13
6.4. Broedvogels	14
6.5. Grondgebonden zoogdieren	14
6.6. Vleermuizen	14
6.7. Samenvattend	15
7. Effecten op beschermde soorten	16
7.1. Broedvogels	16
7.2. Grondgebonden zoogdieren	16
7.3. Vleermuizen	16
7.4. Samenvattend	17
8. Mitigatie	18
8.1. Algemene zorgplicht	18
8.2. Broedvogels	19
8.3. Grondgebonden zoogdieren	19
8.4. Vleermuizen	20
9. Conclusies en aanbevelingen	21
9.1. Beschermde gebieden	21
9.2. Beschermde soorten	21

10. Bronnen 22

1. Inleiding

In opdracht van BOUWBEDRIJF GEBR. VAN GISBERGEN BV heeft IJzerman advies een quick scan flora en fauna uitgevoerd voor een plangebied aan de Leendestraat te Hooge Mierde.

De quick scan is uitgevoerd in het kader van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Bij ruimtelijke ingrepen dient in kaart te worden gebracht of actuele beschermde natuurwaarden van de locatie worden bedreigd.

In deze quick scan flora en fauna wordt vooraf een inschatting gemaakt van de effecten die toekomstige ruimtelijke ingrepen op de actuele beschermde natuurwaarden zullen hebben. Daarnaast wordt ook vanuit het oogpunt van planologische gebiedsbescherming naar de locatie gekeken.

De quick scan flora en fauna is een toetsingsinstrument en levert een aantal duidelijke adviezen die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen (zoals bijvoorbeeld, een aanvullend onderzoek, vergunning, ontheffing of een goedgekeurde gedragscode).

IJzerman advies is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en hanteert de door deze brancheorganisatie opgestelde gedragscode.

2. Beleidskader

2.1. Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming ingegaan. Deze wet vervangt 3 bestaande wetten: de Natuurbeschermingswet 1998 (gebiedsbescherming), de Boswet en de Flora- en faunawet (bescherming van soorten).

Met de Wet natuurbescherming komt de bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij ruimtelijke ingrepen in principe bij de provincies te liggen. Dit is conform het bestuursakkoord natuur waarin is aangegeven dat de decentralisatie van de taken en bevoegdheden op het vlak van de natuurwetgeving haar beslag zal krijgen in de wet natuurbescherming. Provincies nemen hiermee de taak over die tot nu toe werd uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Daarmee is de provincie bevoegd gezag voor de toetsing van werkzaamheden en activiteiten (hierna genoemd 'handelingen') bij Natura 2000- gebieden (de gebiedsbeschermingsbepalingen) en dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Ook gemeenten hebben een belangrijke rol bij de uitvoering van de Wet natuurbescherming. Als sprake is van locatie gebonden activiteiten met gevolgen voor wettelijk beschermde dier- en plantensoorten, moet ofwel een natuurtoets deel uitmaken van de procedure bij het verkrijgen van een omgevingsvergunning, ofwel er wordt voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning apart een ontheffing aangevraagd. In het eerste geval geeft de initiatiefnemer bij de aanvraag omgevingsvergunning aan dat er sprake is van handelingen met gevolgen voor beschermde dieren plantensoorten. Deze werkwijze staat bekend als vrijwillig aanhaken.

Het is aan de gemeente (als bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning) om te controleren of de aanvraag voor een omgevingsvergunning volledig is, of dat de aanvrager al apart ontheffing heeft aangevraagd. Essentieel is dat de gemeente toetst of de initiatiefnemer al dan niet terecht heeft aangegeven of de handeling gevolgen heeft voor beschermde soorten. Als een initiatiefnemer vooraf géén aparte ontheffing soortenbescherming heeft aangevraagd, dan moet de natuurtoets aanhaken en kan geen afzonderlijke ontheffing meer worden aangevraagd. Bij aanhaken legt de gemeente de aanvraag voor aan de provincie als het bevoegd gezag voor de natuurtoets. Overigens geldt dezelfde procedure bij handelingen met gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden.¹

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1)
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)
3. Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10)

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Dit kan eveneens verschillen per provincie.

Landelijk zijn er van een aantal vogelsoorten bovendien de nesten jaarrond beschermd.

Daarnaast zijn er een aantal soorten landelijk vrijgesteld bij specifieke activiteiten.

¹ http://www.natuurindegemeente.nl/aandeslagmetdenatuurwet/wp-content/uploads/2016/12/Soortenbescherming_bij_ruimtelijke_ingrepen_1.3_15122016.pdf

3. Gebiedsbeschrijving

3.1. Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de noordelijke rand van de bebouwde kern van Hooge Mierde ten noorden van de Leendestraat en zuidelijk van de Sint Cornelisstraat.

Het betreft een grasland en akker, een tweetal schuren en een houtwal. Verder maken een aantal aangrenzende achtertuinen van huizen aan de Sint Cornelisstraat onderdeel uit van de planlocatie.

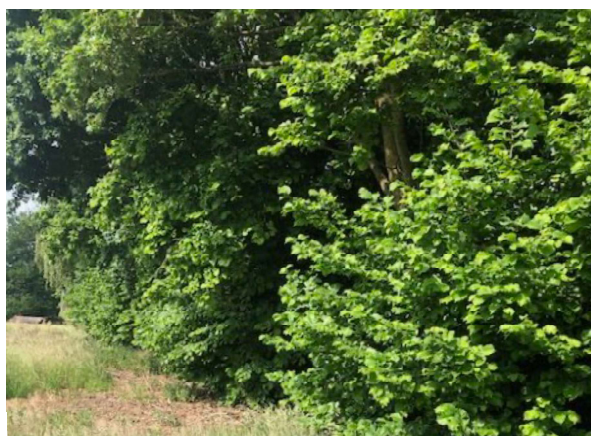
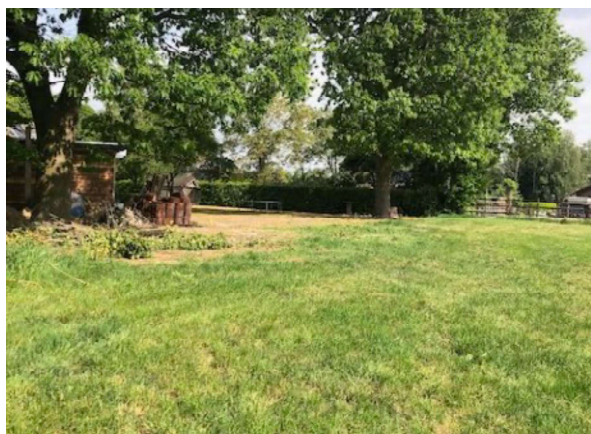
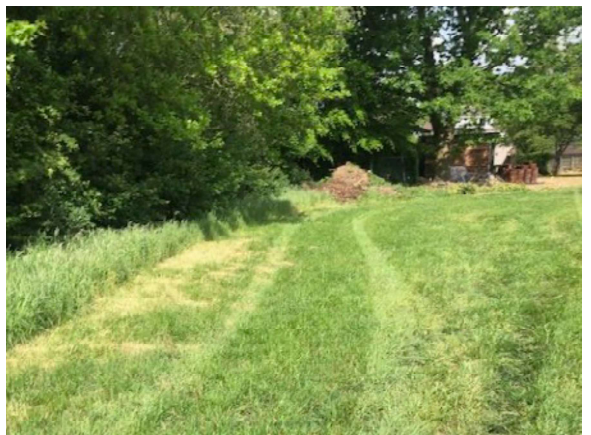
Langs de Leendestraat staan enkele nieuwbouwhuizen, deels nog in aanbouw. De planlocatie ligt hier direct achter. Langs de Leenstraat in oostelijke richting loopt een droogstaande greppel.

De schuren hebben stenen muren en een platen dakbedekking.

Tussen de schuren aan de noordzijde en het plangebied ligt een houtwal. Deze bestaat onder andere uit zomereik, ruwe berk, gewone spar, en zomerlinde. Naast deze hogere bomen staan er diverse struiken doorheen. Achter de houtwal liggen een aantal stapels met bouw materiaal.

Afbeelding 1: ligging plangebied blauw (bron luchtfoto: Google Earth)

3.2. Geplande situatie

Men is voornemens circa 90 nieuwe woningen te realiseren op de locatie. Hiertoe zal grondverzet plaatsvinden. En zullen diverse groenstructuren worden verwijderd of aangepast. De twee schuren zullen worden gesloopt.

Afbeelding 2: Inrichtingsschets

4. Methode

De quick scan flora en fauna is een oriënterend onderzoek naar de actuele beschermde natuurwaarden van een locatie in relatie tot de geplande ingrepen. De quick scan flora en fauna is een momentopname in tegenstelling tot een volledig ecologisch onderzoek dat uitgebreider is wat betreft omvang en tijdsduur.

Een volledig ecologisch onderzoek bestaat uit soortgerichte, uitgebreide inventarisaties, die meestal in diverse opnamerondes en volgens standaardmethodes worden uitgevoerd. De quick scan flora en fauna bestaat uit een veldinspectie, een deskstudie en een beoordeling op basis van expert judgement. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is de quick scan een veelgebruikt instrument dat inzicht geeft in de consequenties van de ingrepen ten aanzien van de natuurwetgeving.

4.1. Veldinspectie

De veldinspectie heeft plaats gevonden op 13 mei 2022. Hierbij werd de ecologische potentie van de locatie in relatie met het mogelijk voorkomen van beschermde soorten (ook in de directe omgeving) onderzocht. Er is gezocht naar sporen van dieren (uitwerpselen, nesten, holen, haren, veren, krabsporen, haren, vervellingen, eieren, prooiresten, en pootafdrukken). Daarnaast is er gezocht naar plantenresten of beginnende vegetaties. De weersomstandigheden waren zonnig en droog.

4.2. Deskstudie

De deskstudie richt zich op bekende ruimtelijke plannen (lokaal, provinciaal, nationaal en Europees) die relevant zijn voor deze locatie. Daarnaast is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd voor de locatie specifiek en de directe omgeving ervan. De resultaten hiervan zijn bijgevoegd in bijlage 1.

4.3. Expert judgement

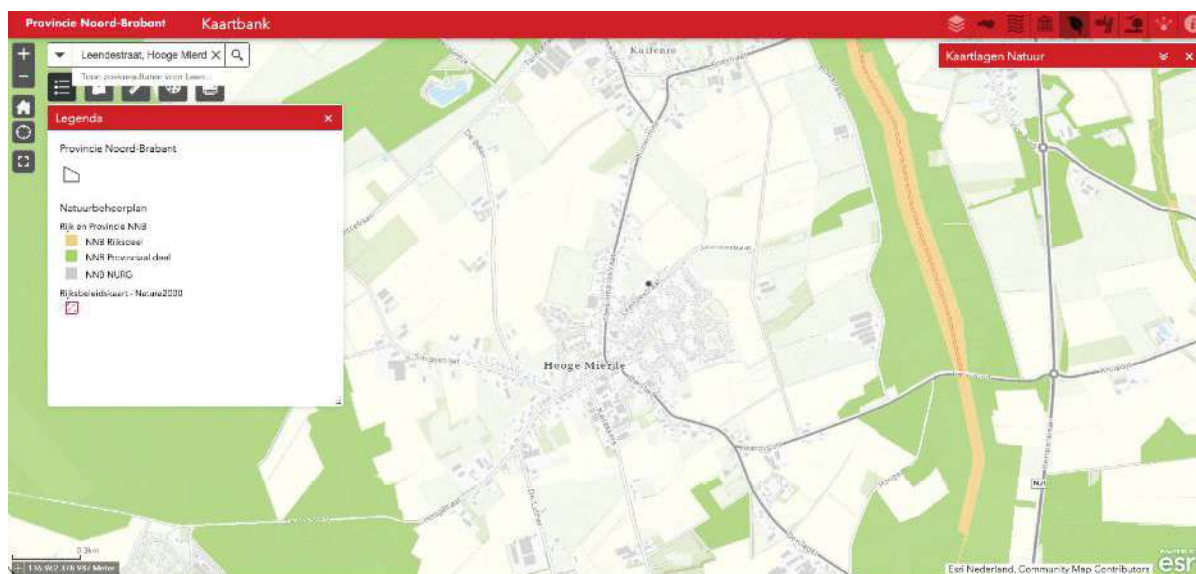
Op basis van expert judgement wordt een uitspraak gedaan over de actuele beschermde natuurwaarden van de locatie in relatie tot geplande ontwikkelingen. Voor de expert judgement kan gebruik worden gemaakt van een netwerk van specialisten.

Als de deskstudie en de veldinspectie onvoldoende houvast bieden om tot een onderbouwde beoordeling te komen, zal worden aangegeven dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is om de effecten op de aanwezige natuurwaarden te kunnen beoordelen.

5. Beschermde gebieden

5.1. Natura 2000

Het plangebied is niet gelegen in of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt 1,2 kilometer hemelsbreed ten zuiden van Natura-2000 gebied Kempenland-West. Het betreft hier de begrenzing van de beek de Reusel. Tussen het plangebied en de begrenzing van het Natura-2000 gebied liggen agrarische gebieden, bebouwde kern van Hooge Mierde en enkele wegen.

Afbeelding 3: Natuurnetwerk Brabant in groen en oranje. Natura 2000 rode arcering (bron: provincie Noord-Brabant)

De instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied zal naar alle waarschijnlijkheid geen negatieve effecten ondervinden van de geplande ontwikkelingen als het gaat om emissie van licht en geluid.

Dit door de afstand, het ontbreken van Habitatrichtlijnsoorten ter plaatse of geschikte biotopen hiervoor en de kleinschaligheid van de ontwikkeling.

De emissie van stikstof en het effect hiervan op de omliggende Natura-2000 gebieden is in een losse berekening bij het plan gevoegd.

5.2. Natuur Netwerk Brabant

Het plangebied zelf is niet gelegen in of in de directe nabijheid van een gebied behorende tot het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Op 650 meter oostelijk van de planlocatie liggen enkele gebieden behorende tot het NNB. Het betreft hier vochtig bos met productie. Tussen deze NNB gebieden en de planlocatie ligt agrarisch gebied en enkele wegen. De effecten van de ruimtelijke ingreep op nabijgelegen NNB gebieden zullen naar alle waarschijnlijkheid geen negatieve effecten ondervinden van de geplande ontwikkelingen als het gaat om emissie van licht en geluid.

Dit voornamelijk door de afstand, waardoor de verstrooiing van licht en geluid zal plaatsvinden.

5.3. Houtopstanden

Er is geen sprake van beschermde houtopstanden of andere provinciaal beschermde gebieden zoals de blauwgroene mantel.

6. Aanwezigheid beschermde soorten

Uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd van het plangebied en haar ruimere omgeving. Dit is uitgevoerd op basis van de laatste tien jaar.

Een verkennend verzoek van de planlocatie en de ruimere omgeving is op 13 mei 2022 uitgevoerd door de auteur (ecoloog zoals bedoeld in Wnb).

6.1. Flora

Bij de bureaustudie kwamen geen waarnemingen of meldingen van voorkomen van wettelijk beschermde soorten naar voren (zie bijlage Uitdraai NDFF).

Bij de veldinspectie is het plangebied onderzocht door een ervaren vegetatiekundige, op het voorkomen van beschermde soorten of resten hiervan. Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen bij de veldinspectie.

De locatie laat zich omschrijven als agrarische gebruiksgrond met houtwal. Op en langs de randen van de percelen zijn enkel vrijgestelde soorten en zijn er geen beschermde soorten aangetroffen. Het plangebied is met nadruk geïnspecteerd op potentiële groeiplaatsen voor beschermde soorten.

Deze soorten of hun groeiplaatsen zijn niet aangetroffen in het plangebied.

Op basis van de deskstudie NDFF in combinatie met de veldinspectie, de aanwezige structuren en biotopen worden beschermde soorten niet verwacht op de planlocatie.

6.2. Ongewervelden

Bij de bureaustudie kwamen geen waarnemingen of meldingen van voorkomen van wettelijk beschermde soorten naar voren (zie bijlage Uitdraai NDFF).

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen bij de veldinspectie.

Beschermde ongewervelden, zoals bepaalde vlinders, libellen en kevers, zijn niet aangetroffen op de planlocatie. De locatie bevatten geen natuurlijk ontwikkelde oevervegetaties of arme- of matig-voedselrijke vegetaties. Beschermde soorten zijn vaak zeer specifiek in hun biotoopkeuze en afhankelijk van de aanwezigheid van (vaak zeldzame en kwetsbare) waardplanten of vegetaties. Op de planlocatie ontbreken deze omstandigheden, waardoor ook geschikte biotopen voor deze beschermde ongewervelden ontbreken. Op basis van de aangetroffen omstandigheden kan worden geconcludeerd dat er geen beschermde soorten voorkomen.

Op basis van de deskstudie NDFF in combinatie met de veldinspectie, de aanwezige structuren en biotopen worden beschermde soorten niet verwacht op de planlocatie.

6.3. Amfibieën, vissen en reptielen

Bij de bureaustudie kwamen geen recente waarnemingen of meldingen van voorkomen van wettelijk beschermde soorten naar voren met uitzondering van gewone pad (zie bijlage Uitdraai).

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen bij de veldinspectie.

De ontwikkeling is landgebonden. Er worden geen voortplantingsstructuren aangetast. In theorie is het mogelijk dat er in het plangebied enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker of gewone pad in landfase voorkomen. Hoewel deze soorten beschermd zijn (artikel 3.10), worden zij niet bedreigd in hun voorkomen en staan vermeld als vrijgestelde soorten. Voor het opzettelijk doden of vangen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen wordt vrijstelling verleend als de handeling verband houdt met ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden (hier van toepassing).

Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Op de planlocatie zijn geen overig beschermde soorten aangetroffen.

Op basis van de deskstudie NDFF in combinatie met de veldinspectie, de aanwezige structuren en biotopen worden beschermde soorten niet verwacht op de planlocatie.

6.4. Broedvogels

Bij de bureaustudie kwamen recente waarnemingen of meldingen van voorkomen van Steenuilen in de omgeving van het plangebied naar voren. Nestlocaties van deze wettelijk beschermde soort geniet jaarronde bescherming (zie bijlage Uitdraai NDFF:). Daarnaast staat deze soort als kwetsbaar aangemeld.

Er is met nadruk gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van nestlocatie van uilen, roofvogels, gierzwaluwen en huismussen, soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd kunnen zijn.

Bij de veldinspectie zijn waarnemingen gedaan van Huismussen rondom de houtwal en in de nabijheid van de twee schuren. Dit deel van het plangebied bevat potentieel leefgebied voor deze soort, waarvan ook de nestlocatie jaarrond beschermd is. Ook de lijnvormige groenstructuur bij de houtwal en de kleinschalige rommelige inrichting maken dit deel van het plangebied geschikt leefgebied, niet alleen voor Huismussen, maar ook voor de Steenuil.

6.5. Grondgebonden zoogdieren

Bij de bureaustudie kwamen recente waarnemingen of meldingen van voorkomen van Rode Eekhoorn, een wettelijk beschermde soort, naar voren (zie bijlage Uitdraai NDFF).

In potentie kan de bomenrij nesten bevatten voor Rode Eekhoorns. Ook kan het onderdeel uitmaken van het leefgebied van deze soort. Er zijn geen sporen aangetroffen van deze soort tijdens de inspectie.

De locatie is uitvoerig geïnspecteerd op sporen die duiden op de aanwezigheid van marterachtigen (das, hermelijn, boomarter, steenarter, bunzing en wezel). Uit de bureaustudie zijn waarnemingen van bunzing bekend uit de bredere omgeving van de planlocatie van voor 2012.

In potentie is het kleinschalige terreindeel ten noorden van de planlocatie, met de opslag van bouw materiaal, de schuren en de houtwal geschikt leefgebied voor marterachtigen.

6.6. Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen vallen onder de groep beschermde soorten. Uit de bureaustudie komen alleen oudere waarnemingen (voor 2021) van vleermuizen naar voren voor het plangebied en de bredere omgeving hiervan.

In de omgeving kunnen in theorie algemene soorten zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) voorkomen. Deze dieren zijn cultuurvolgers en maken vaak gebruik van lijnvormige groen- en bebouwingsstructuren en straatverlichting.

De checklist van het Vleermuisprotocol 2021 geeft voor gebouwen de volgende drie aandachtspunten:

- Zijn er potentieel aanwezige ruimtes voor winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen,
- zijn er sporen van aanwezigheid en
- is er sprake van een foerageergebied?

In potentie is het kleinschalige terreindeel ten noorden van de planlocatie, met de opslag van bouw materiaal, de schuren en de houtwal geschikt leefgebied en foerageergebied voor vleermuizen.

De houtwal staat in verbinding met andere lijnvormige elementen in de omgeving en kan daarom een functie hebben voor vleermuizen als trekroute of fourageerroute.

6.7. Samenvattend

Op basis van de deskstudie NDFF in combinatie met de veldinspectie, de aanwezige structuren en biotopen kunnen de volgende beschermde soorten mogelijk voorkomen op de planlocatie:

Groep	Mogelijk voorkomende soorten	Potentieel leefgebied functie
Flora	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Ongewervelden	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Amfibieën, vissen en reptielen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Broedvogels	Huismus, Steenuil	Fourageergebied, voortplantingsgebied, nestlocaties
Grondgebonden zoogdieren	Rode Eekhoorn, Bunzing, Hermelijn, Steenmarter, Boomarter, Wezel	Fourageergebied, voortplantingsgebied, nestlocaties
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger	Fourageergebied, voortplantingsgebied, nestlocaties, kraamverblijven, zomer- en winterverblijfplaatsen.

7. Effecten op beschermde soorten

In dit hoofdstuk worden de effecten van de voorgenomen ingrepen op beschermde soorten beschreven. Effecten kunnen tijdelijk (alleen tijdens realisatie) of blijvend (gevolg van werkzaamheden of na realisatie) zijn.

Belangrijke versturende werkzaamheden zijn:

- Uitstraling van lampen (voertuigen of materiaal);
- Uitstoot van geluid;
- Uitstoot van trillingen;
- Optisch, door beweging van voertuigen of personen;
- Sloop of verwijdering van station structuren.

7.1. Broedvogels

Tijdelijk

Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd in het broedseizoen kunnen broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving hiervan worden verstoord. Wanneer soorten het nest verlaten, geldt dit als het opzettelijk vernietigen of beschadigen van nesten en eieren van vogels. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het broedseizoen valt voor de meeste soorten tussen half maart en half augustus. Ook daarbuiten is het mogelijk dat broedende vogels worden aangetroffen.

Blijvend

Het verwijderen van groenstructuren (houtwal) en bebouwing (schuren) kan mogelijk jaarrond beschermde verblijfplaatsen en foerageergebied van Huismussen en Steenuilen vernietigen.

7.2. Grondgebonden zoogdieren

Tijdelijk

Tijdens werkzaamheden moeten individuen van de soorten mogelijk uitwijken naar rustigere delen van het leefgebied om te foerageren.

Blijvend

Het verwijderen van groenstructuren (houtwal) en bebouwing (schuren) kan mogelijk rust- en voortplantingsgebied van Rode Eekhoorn, Bunzing, Hermelijn, Steenmarter, Boomarter, Wezel vernietigen.

7.3. Vleermuizen

Tijdelijk

De effecten van de aanlegwerkzaamheden zijn afhankelijk van het moment van uitvoering. Wanneer de werkzaamheden 's nachts worden uitgevoerd in het vleermuisactieve seizoen (ongeveer tussen april t/m oktober) en daarbij kunstverlichting wordt toegepast, is verstoring van langsvliegende en foeragerende vleermuizen en de potentiële verblijfplaatsen in de omgeving niet uit te sluiten.

Blijvend

Het verwijderen van groenstructuren (houtwal) en bebouwing (schuren) kan mogelijk vaste rust- en voortplantingslocaties van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger vernietigen.

7.4. Samenvattend

Groep	Mogelijk voor- komende soor- ten	Tijdelijke effecten	Blijvende effecten
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Huismus, Steenuil	Verstoring nesten, doden jonge vogels	Vernietiging verblijfplaatsen en habitat
Grondgebonden zoogdieren	Rode Eekhoorn, Bunzing, Hermelijn, Steenmarter, Boommarter, Wezel	Verstoring individuen	Vernietiging verblijfplaatsen en habitat
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger	Verstoring individuen	Vernietiging verblijfplaatsen en habitat

8. Mitigatie

8.1. Algemene zorgplicht

Gelet op de algemene zorgplicht dienen voorafgaand aan de werkzaamheden alle maatregelen te worden getroffen om nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk te voorkomen, beperken of ongedaan te maken. Dit geldt altijd en voor alle planten- en diersoorten.

Voor algemeen voorkomende broedvogels (waarvan het nest gedurende broedperiode beschermd is) dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden:

- Voer de snoeiwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven.
- Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden te worden totdat de werkzaamheden zijn afgerond.
- Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecooloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van algemene soorten als konijn, egel en diverse muizensoorten worden vergraven. De volgende maatregelen zijn nodig om rekening te houden met deze soorten:

- Indien er verstoring plaatsvindt, dient er een passende vluchtroute beschikbaar te zijn. Dit geldt in het bijzonder voor grondgebonden zoogdieren (zoals muizen en egels), maar ook voor vogels, om verkeersslachtoffers te voorkomen. Werk vanaf één zijde en bij voorkeur van een drukke naar een rustige locatie toe, zoals een open veld of ruigte. Werk ook op een aangepast tempo, zodat dieren kunnen vluchten.
- Kunstmatige verlichting werkt verstorend op zoogdieren en andere fauna. Werk daarom niet tussen zonsondergang en zonsopkomst.
- Voorkom of beperk daarnaast de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom ook het direct schijnen op wateroppervlakken of groenelementen, zoals bosschages en ruigtes (met name voor vleermuizen).
- Ook voor mogelijke aanwezigheid van egel en vestiging van de rugstreeppad dient de zorgplicht in acht te worden genomen. Voorkom opslag van materialen waaronder dieren kunnen gaan verblijven. Het ontstaan van poeltjes en plassen op het terrein dient gedurende het zomerhalfjaar (vanaf april) te worden voorkomen. Als deze soorten worden waargenomen, dienen zij zichzelf in veiligheid te kunnen brengen.
- Indien een soort die niet in de quickscan wordt genoemd in het terrein wordt geconstateerd bij aanvang van de werkzaamheden, dient hier passend op te worden gereageerd. Het is hierbij nodig om contact op te nemen met een ter zake kundige en een maatregel toe te passen, zodat de wet niet wordt overtreden.

8.2. Broedvogels

Alle bewoonde nesten in het broedseizoen vallen onder de bescherming van de nieuwe Wet natuurbescherming. U dient daarom gedurende eventuele kapwerkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels wordt voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Er wordt geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden op het moment dat er geen broedgevallen (meer) aanwezig zijn, is overtreding van de wet niet aan de orde.

- Ter voorkoming van het verstoren van broedende vogels wordt aangeraden eventuele kapwerkzaamheden tussen half juli en half maart (buiten het broedseizoen) te verrichten. Het verstoren van broedende vogels is verboden. Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen ontheffing verleend. In het broedseizoen kan ook gekapt worden, alleen dient het dan onder begeleiding van een ter zake kundige² te worden uitgevoerd.
- Initiatiefnemer dient rekening te houden dat de ontwikkelingen geen fysieke verstoring van nestlocaties van broedende vogels (zoals vernietiging, verplaatsing of bewuste verjaging) tot gevolg heeft.

	jan	feb	ma	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
BV												

Tabel 2 : aandachtskalender Broedvogels (BV). Voorkeursperiode voor werkzaamheden in groen.

Mogelijk worden leefgebied en broedlocaties van Huismus en Steenuil aangetast door de voorgenomen ontwikkeling. Vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van deze gebieden en locaties is noodzakelijk.

8.3. Grondgebonden zoogdieren

Het is mogelijk dat er een enkel individu van een beschermde soort op de locatie kan worden aangetroffen, zoals egel, mol, konijn, veldmuis en bepaalde spitsmuizen. Deze soorten zijn weliswaar beschermd, maar behoren tot de vrijgestelde soorten.

In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen hoeft voor deze soorten geen ontheffing meer te worden aangevraagd. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Hierbij valt te denken aan het uitvoeren van de meest versturende werkzaamheden in de maanden september en oktober.

Mogelijk worden leefgebied en nestlocaties van Rode Eekhoorn, Bunzing, Hermelijn, Steenmarter, Boomarter, Wezel aangetast door de voorgenomen ontwikkeling. Vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van deze gebieden en locaties is noodzakelijk.

² Onder een ter zake kundige wordt verstaan een persoon die :

• Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of

• Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of

• Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Das en Boom, VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, VOFF, SOVON, etc.)

8.4. Vleermuizen

Om het verstoren van foeragerende of migrerende vleermuizen en mogelijke vleermuisverblijfplaatsen in de bomen in de omgeving van het plangebied (en overtreding van verbodsartikelen van de Wnb) te voorkomen zijn maatregelen nodig:

- Geen onnodige bouwverlichting laten branden op werk- en opstelplaatsen tussen zonsopgang en zonsopkomst;
- De aanleg- en kapwerkzaamheden bij daglicht uit te voeren van zonsopkomst tot zonsopgang of bij nachtelijke werkzaamheden aangepaste verlichting te gebruiken die gericht is op de bouwplaats en niet op het omringende landschap (gebouwen);
- Of te werken buiten de actieve periode van vleermuizen, namelijk de periode van november t/m maart.

Mogelijk worden leefgebied, fourageer- of trekroutes en nestlocaties van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger aangetast door de voorgenomen ontwikkeling. Vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van deze gebieden en locaties is noodzakelijk.

9. Conclusies en aanbevelingen

9.1. Beschermde gebieden

De voorgenumen ontwikkelingen hebben geen aanwijsbare negatieve invloed op Natura 2000-gebieden, gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Brabant of overig beschermde gebieden. Er is geen sprake van beschermde houtopstanden die verwijderd gaan worden.

9.2. Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk leefgebied en/of jaarrond beschermde nestlocaties van Huismussen of Steenuilen voor. Bij ruimtelijke ingrepen wordt mogelijk een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming veroorzaakt. Vervolgonderzoek hiernaar is noodzakelijk.

In het plangebied komen mogelijk leefgebied en nestlocaties voor van Rode Eekhoorn, Bunzing, Hermelijn, Steenmarter, Boomarter, Wezel. Bij ruimtelijke ingrepen wordt mogelijk een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming veroorzaakt. Vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van deze gebieden en locaties is noodzakelijk.

In het plangebied komen mogelijk leefgebied, fourageer- of trekroutes en nestlocaties voor van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger. Bij ruimtelijke ingrepen wordt mogelijk een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming veroorzaakt.

Vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van deze gebieden en locaties is noodzakelijk.

10. Bronnen

www.brabant.nl

www.vogelbescherming.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/wetgeving-voor-natuurbescherming-in-nederland>

<https://www.ndff-ecogrid.nl/>

Boye, P. et al., *Fledermäuse und Fledermausschutz in Deutschland*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 1999.

Broekhuizen, S., et al., *Atlas van de Nederlandse Zoogdieren*, KNNV, Utrecht, 1992.

Diepenbeek, A. van, *Veldgids diersporen*, KNNV, Utrecht, 1999.

Diepenbeek, A. van & J. van Delft, *Het waarnemen van amfibieën en reptielen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Diepenbeek, A. van & R. Creemers, *Herkenning amfibieën en reptielen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Dietz, C. et al., *Handbuch der Fledermäuse Europas und Nordwestafrikas*, Kosmos, 2007.

Dietz, M. et al. *Von Fledermäusen und Menschen*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 2002.

Kapteyn, K., *Vleermuizen in het landschap*, Schuyt & Co, 1995.

Knotters, J.C., *Quickscan Wet Natuurbescherming Locatie Leendestraat te Hooge Mierde*, Rapport VBW 2017-82 r, Veldbiologische Werken, Roosendaal, 2017.

Lenders, H.J.R. en C.C.H. Marijnissen, *Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld*, Stichting RAVON, Nijmegen, 1993.

Limpens, H., et al., *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV, Utrecht, 1997.

Mebs, T. et al., *Uilen van Europa*, Tirion, Baarn, 2004.

Meijden, R. van der, *Heukels' Flora van Nederland*, Wolters-Noordhoff, 1996.

Nie, H. de, *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, Media Publishing Int BV, Doetinchem 1996.

Simon, M, et al. *Ecology and Conservation of Bats in Villages and Towns*, Bundesamt für Naturschutz, Bonn, 2004.

Sinsch, U., *Biologie und Ökologie der Kreuzkröte*, Laurenti, 1998.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, *Atlas van de Nederlandse broedvogels; verspreiding, aantallen, verandering* - Nederlandse Fauna 5. Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden, 2002.

Spikmans, F. & J. Kranenbarg, *Herkenning zoetwatervissen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Spikmans, F. & T. de Jong, *Het waarnemen van zoetwatervissen*, RAVON, Nijmegen, 2006.

Stumpel, T en H. Strijbosch, *Veldgids Amfibieën en reptielen*, KNNV, Utrecht, 2006.

Twisk, P., et al., *Zoogdieren van West-Europa*, KNNV, Utrecht, 1994.

Weeda, E.J. et al., *Nederlandse Oecologische Flora*, KNNV, Leiden, 1999.